MOTIE

Agendapunt: Motie vreemd aan de orde van de dag
Onderwerp: Verruiming beleid plaatsing windturbines
De raad van de gemeente Achtkarspelen bijeen op 22 juni 2023
Verzoekt het college: 1. Een voorstel voor de raad voor te bereiden dat ervoor zorgt dat er meer mogelijkheden komen voor zowel de rotordiameter als de plaatsing van windturbines; 2. De welstandsnota, beleidsnotitie en/of de bestemmingsplannen hiervoor aan te passen; 3. In het voorstel de mogelijkheden te verruimen voor a) de maximale rotordiameter en; b) de plaats waar ze mogen staan (binnen en aangrenzend het bouwvlak) met een beschrijving van de beeldkwaliteitscriteria; 4. De raad voor december 2023 te informeren over de planning waarop deze verruiming is te realiseren. En gaat over tot de orde van de dag.
Toelichting: Met deze motie stellen wij voor om de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines te verruimen. Wij krijgen signalen uit de gemeenschap dat het lastig is om een vergunning te krijgen voor windturbines[1], voornamelijk omdat er geen duidelijke toetsingskaders zijn in de welstandsnota en de bestemmingsplannen. Het vergunningstraject duurt daardoor langer dan nodig. Hûs en hiem toetst of het uiterlijk en de plaatsing van bouwwerken voldoen aan redelijke eisen van welstand. Bij het ontbreken van welstandskaders en/of bestemmingsplanmogelijkheden toetst hûs en hiem aanvragen voor het plaatsen van windturbines aan hun eigen 'notitie kleine windturbines Fryslân'[2]. Niet alleen is deze nota lastig te vinden online maar de notitie van hûs en hiem is formeel geen beleid van de gemeente Achtkarspelen, terwijl de welstandscommissie er wel aan toetst. In deze notitie gaat hûs en hiem uit van een algemeen wenselijke verhouding van rotorhoogte en rotordiameter. De praktijk leert ons dat windturbines met wieklengtes die afwijken van 7 meter[3] geen goedkeuring krijgen van de adviescommissie. Terwijl de wieklengte het verschil maakt of een windturbine wel of niet financieel rendabel is. Er is onvoldoende ruimte voor maatwerk. Doordat het maximale opwekkingsvermogen van een windturbine met wieken van 7 meter circa 15% minder is dan die van een windturbine met een wieklengte van 8 meter, kunnen initiatiefnemers genoodzaakt worden 2 windmolens te plaatsen. Door het toepassen van 2 windturbines met een wieklengte van 7 meter kan er soms ook té veel stroom worden opgewekt dan met 1 windturbine met een langere maat. Kortom: het opgewekte vermogen sluit dan niet aan op de energiebehoefte van het agrarisch bedrijf.

[1] https://frieschdagblad.nl/regio/Friese-gemeenten-staan-niet-alle-boerenmolens-van-vijftien-meter-toe-28419878.html
[2] https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0098.BPFacetWindmolens-VA01/b_NL.IMRO.0098.BPFacetWindmolens-VA01_rb2.pdf
[3] Dit is de wieklengte, rotordiameter is dan 14 meter.

De provincie Fryslân heeft medio 2020 de Verordening Romte aangepast op het onderdeel 'wind'[4]. In de herziening van het bestemmingsplan buitengebied Achtkarspelen[5] zijn aspecten zoals tiphoogte ook meegenomen. De maximale mogelijkheden die de provincie ten aanzien van de kleine windmolens biedt, wil de gemeente verder niet beperken. Daarom is de beschrijving van de tiphoogte letterlijk overgenomen van de Verordening Romte. De beschrijving is als volgt: *'Er is geen maximale tiphoogte voor de windturbine opgenomen. De EAZ-molen geldt veelal als voorbeeld, maar enige flexibiliteit in tiphoogte is nodig om ook andere leveranciers de ruimte te bieden voor het ontwikkelen van een soortgelijke windturbine met dezelfde maximale ashoogte.'* Deze flexibiliteit in tiphoogte zou moeten worden aangepast naar vaste kaders van de rotordiameter, zodat hûs en hiem deze vaste kaders gebruikt voor advies en niet streeft naar windmolens met een wieklengte van 7 meter.

Doel van deze motie is om de welstandsnota, een beleidsnotitie en/of de bestemmingsplannen aan te passen met duidelijke en bredere kaders dan hûs en hiem hanteert. Uiteraard wel binnen de regels van de verordening Romte (windturbines)[6] van de provincie Fryslân. In die verordening staat:

In afwijking van het eerste lid kan in een ruimtelijk plan het plaatsen van maximaal 3 windturbines op of direct grenzend aan het bouwperceel van een bestaand agrarisch bedrijf worden toegestaan, met in achtneming van de volgende voorwaarden:

a. de windturbines mogen een maximale as-hoogte van 15 meter hebben;
b. het op te stellen vermogen is gericht op de energiebehoefte van het agrarisch bedrijf;
c. de turbines moeten zorgvuldig worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten, waarbij de mogelijkheden om te voorzien in de energiebehoefte van het agrarische bedrijf door middel van zonnepanelen op de gebouwen zijn verkend.

In de (door de raad nog vast te stellen) 'Omgevingsvisie Achtkarspelen' staat:

"Naast het stimuleren van energiebesparing zorgen we voor voldoende schone energie voor onze inwoners. Bijvoorbeeld door ruimte te creëren voor kleine windmolens bij agrarische bedrijven… [ ] … zonnelader".

Om inhoud te geven aan deze visie is er behoefte aan duidelijke en bredere kaders voor het plaatsen van windturbines. Momenteel staat er niets over beeldkwaliteitscriteria van windturbines in de welstandsnota.

In het bestemmingsplan staat dat de windturbines mogen staan op of direct grenzend aan het bouwperceel van een bestaand agrarisch bedrijf. Verder geeft het bestemmingsplan geen specificaties over de situering van de windturbine op het perceel. In de 'Visie Ruimtelijke Kwaliteit Buitengebied' staat wel dat de gemeente zo veel mogelijk inzet op clustering van bebouwing. Die clustering staat ook in de notitie van hûs en hiem.
De beeldkwaliteitscriteria zijn in dit geval niet beschreven. Deze motie roept op om die op te nemen in de welstandsnota, een beleidsnotitie en/of het bestemmingsplan. We vragen om een verruimde aanpak die zorgt voor meer flexibiliteit voor het plaatsen van de windturbine, waardoor de initiatiefnemer een locatie kan vinden waar de windturbine het meest rendabel kan zijn.

Het is mogelijk om in de welstandsnota zogenaamde 'objectgerichte welstandsprincipes' op te nemen. Die zijn er nu ook al voor 'boerderijen', 'mestvergistingsinstallaties', 'woonarken en woonboten' & 'reclame-uitingen'. Wij willen graag ook objectgerichte criteria voor windturbines in de welstandsnota.

Hûs en hiem toetst zoals gezegd een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het plaatsen van een windturbine aan de criteria in de welstandsnota (binnen de kaders/mogelijkheden van het bestemmingsplan) van de gemeente. Als die niet of onvoldoende duidelijk zijn, toetst hûs en hiem aan haar eigen notitie. Kortom: door zelf de regie te nemen en in de welstandsnota en/of

[4] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2020-4485.html
[5] https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0059.PHBgbuitengebied-VG01/t_NL.IMRO.0059.PHBgbuitengebied-VG01.html
[6] https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9921.WPVR2014FrlWind-VA01/t_NL.IMRO.9921.WPVR2014FrlWind-VA01.pdf

het bestemmingsplan de mogelijkheden te verruimen zal de welstandscommissie zich moeten conformeren aan deze mogelijkheden.

Hûs en hiem stuurt jaarlijks jaarverslagen met bijbehorende aanbevelingen. In het jaarverslag van 2021 staat over windturbines de aanbeveling: "*De commissie adviseert u om ten aanzien van kleine, particuliere windmolens criteria op te nemen in de welstandsnota.*"[7]
De gemeente Súdwest-Fryslân geeft een goed voorbeeld. Die gemeente staat windturbines toe met een maximale rotordiameter van 16 meter. Zie hiervoor hun website[8]. Dit is een erg gebruiksvriendelijke website voor initiatiefnemers die meteen kunnen zien wat wel en niet mag.

Met deze motie willen we als gemeente de regie in eigen hand nemen. De CDA-fractie ziet de voorstellen van het college met belangstelling tegemoet.

Rienk Schootstra (CDA-Achtkarspelen)

Klaas Sietse van der Wal (CU-Achtkarspelen)

Edwin de Vries (zelfstandig raadslid)

Jacob Hooghiemstra (GBA-Achtkarspelen)

IJde van Kammen (FNP-Achtkarspelen)

Voor: CDA, CU, FNP, FVD, GBA, PvdA en raadslid De Vries (17)
Tegen: PVV (1)
De motie is **aangenomen**

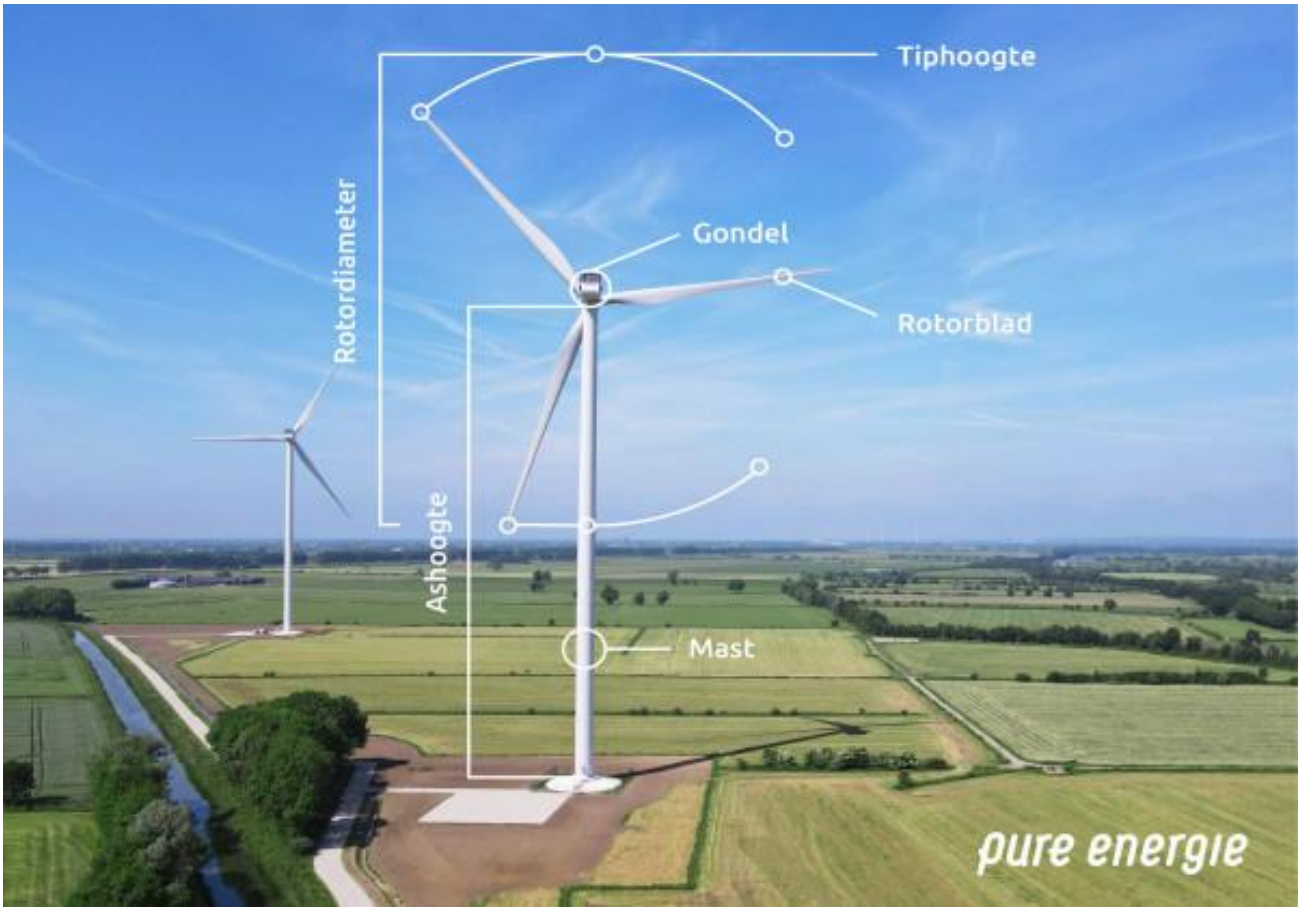

[7] https://achtkarspelen.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/263d386c-5ec8-4fa5-bc20-bceb1939f520
[8] https://sudwestfryslan.nl/onderwerp/aanvraag-kleine-windturbines/